

Sygn. akt IV KK 329/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 lutego 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Kala (przewodniczący)
SSN Andrzej Stępka (sprawozdawca)
SSN Włodzimierz Wróbel

Protokolant Danuta Bratkrajc

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Roberta Tarsalewskiego
w sprawie **D.C.**

obwinionej z art. 77 k.w.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 28 lutego 2018 r.,

kasacji, wniesionej przez Prokuratora Generalnego na korzyść

od wyroku nakazowego Sądu Rejonowego w W.

z dnia 23 stycznia 2015 r., sygn. akt II W .../14,

**I. uchyla zaskarżony wyrok nakazowy i na podstawie art. 5 § 1
pkt 4 k.p.s.w. w zw. z art. 45 § 1 k.w. umarza postępowanie w
sprawie;**

II. kosztami sądowymi w sprawie obciąża Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

W dniu 30 grudnia 2014 r. Zastępca Komendanta Komisariatu Policji w Ś. skierował do Sądu Rejonowego w W. wniosek z dnia 20 grudnia 2014 r., sygn.

RSOW - D - ...KG, o ukaranie D.C. za to, że w dniu 3 lipca 2014 r. w godzinach popołudniowych w miejscowości O. nie zachowała zwykłych środków ostrożności przy trzymaniu psa, w wyniku czego pies biegał luzem i bez kagańca, a następnie ugryzł w nogę D.G. – to jest, za wykroczenie z art. 77 k.w.

Sąd Rejonowy w W. wyrokiem nakazowym z dnia 23 stycznia 2015 r., w sprawie II W .../14, uznał obwinioną D.C. za winną popełnienia wykroczenie z art. 77 k.w. - i na mocy tego przepisu oraz art. 24 § 1 i 3 k.w. wymierzył jej karę grzywny w wysokości 250 zł.

Nadto na zasadzie art. 118 § 1 i 3 k.p.s.w. i paragrafu 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 10 października 2001 r. w sprawie wysokości zryczałtowanych wydatków postępowania oraz wysokości opłaty za wniesienie wniosku o wznowienie postępowania w sprawach o wykroczenia oraz art. 3 ust 1 w zw. z art. 21 pkt 2 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych, zasądził od obwinionej na rzecz Skarbu Państwa 80 zł tytułem kosztów sądowych.

Orzeczenie to uprawomocniło się z dniem 5 marca 2015 r. (k. 24).

Zarządzeniem z dnia 10 maja 2016 r. Sąd Rejonowy w W. odmówił przyjęcia sprzeciwu złożonego przez obrońcę obwinionej od wyroku nakazowego z dnia 23 stycznia 2015 r., z uwagi na wniesienie go po terminie. Postanowieniem z dnia 18 listopada 2016 r., sygn. akt IV Kz .../14, Sąd Okręgowy w K. powyższe zarządzenie utrzymał w mocy (k. 76).

Kasację od tego wyroku nakazowego wniósł Prokurator Generalny, który na zasadzie art. 111 k.p.s.w., art. 526 § 1 k.p.k. oraz art. 537 § 1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 112 k.p.s.w. zarzucił rażące i mające istotny wpływ na treść rozstrzygnięcia naruszenie przepisu prawa procesowego, a mianowicie art. 93 § 2 k.p.s.w., polegające na przyjęciu, że okoliczności przypisanego D.C. wykroczenia z art. 77 k.w. i jej wina nie budzą wątpliwości, co doprowadziło do wydania wyroku nakazowego, podczas gdy w świetle dowodów dołączonych do wniosku o ukaranie, zarówno wina jak i okoliczności czynu zarzucanego ukaranej budziły poważne wątpliwości, co powinno skutkować skierowaniem sprawy do rozpoznania na rozprawie w celu wyjaśnienia wszystkich okoliczności istotnych dla merytorycznego

rozstrzygnięcia. Te okoliczności powodowały, iż tryb nakazowy w przedmiotowej sprawie był niedopuszczalny.

W konkluzji Prokurator Generalny wniósł o uchylenie wyroku i umorzenie postępowania na podstawie art. 5 § 1 pkt 4 k.p.s.w. w zw. z art. 45 § 1 k.w. wobec przedawnienia karalności.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Kasacja jest zasadna, a zatem należało ją uwzględnić w całości.

Trafnie wskazano w kasacji, że wyrok nakazowy wydany przez Sąd Rejonowy w W. w sprawie o sygn. akt II W .../14, jest wadliwy, bowiem wydano go z rażącym naruszeniem art. 93 § 2 k.p.s.w. W realiach przedmiotowej sprawy brak było podstaw do wydania wyroku nakazowego, gdyż w świetle zgromadzonego materiału dowodowego nie można uznać, że okoliczności czynu i wina obwinionej D.C. nie budzą wątpliwości. Materiał dowodowy nie wskazywał jednoznacznie na to, że obwinionej można przypisać popełnienie zarzuconego jej wykroczenia.

W toku postępowania ustalono, że D.C. nie zamieszkuje w Polsce, bowiem przebywa we Włoszech u córki, jednocześnie nie wiadomo, czy przebywała chociażby tymczasowo w miejscowości O. w czasie, gdy doszło do pogryzienia pokrzywdzonej. Nadmienić należy, że obwiniona nie miała również możliwości wypowiedzieć się co do okoliczności zarzucanego jej wykroczenia oraz kwestii swojego zawinienia. Nie brała bowiem udziału w postępowaniu i nie została przesłuchana w charakterze sprawcy wykroczenia w toku prowadzonych czynności wyjaśniających. Obwiniona nie odebrała nawet przesłanego jej wyroku nakazowego, przy czym na kopercie widnieje stosowna adnotacja (k. 27).

Co więcej, jak wynika z analizy akt sprawy, w toku czynności wyjaśniających nie przesłuchano żadnego bezpośredniego świadka zdarzenia. Z zeznań złożonych przez A.G. i świadka G.K. – która udzieliła pokrzywdzonej pierwszej pomocy – wynika, że był to pies należący do sąsiada, J.C. Osoby te jednak nie były bezpośrednimi świadkami zdarzenia, a ich relacja opierała się wyłącznie na informacjach przekazanych przez pokrzywdzoną. Z zeznań złożonych przez J.C. wynika, że w dniu 3 lipca 2014 r. w godzinach popołudniowych – kiedy to pokrzywdzona miała zostać pogryziona przez psa, którego był właścicielem - „pies był cały czas z nim i był na smyczy”. Zeznania te w istotny sposób poddają zatem w

wątpliwość poczynione przez sąd ustalenia, że pokrzywdzona została pogryziona przez psa, którego właścicielem był J.C., a także, iż w chwili zdarzenia pies znajdował się pod opieką obwinionej D.C. Nie przedstawiono bowiem żadnego dowodu na okoliczność, że pies przebywał pod opieką obwinionej w tym dniu – ani by przebywała ona w tym czasie w kraju.

Dopiero po zamianie nieuiszczonej kary grzywny na karę aresztu udało się skontaktować z obwinioną, w rezultacie czego jej obrońca złożył wniosek o uchylenie postanowienia o zarządzeniu wobec ukaranej kary zastępczej 10 dni aresztu. Wniósł również sprzeciw od wyroku nakazowego, który jednak nie został przyjęty wskutek przekroczenia ustawowego terminu. W obu tych pismach powołał się na niemożność udziału obwinionej w inkryminowanych wydarzeniach z uwagi na jej nieobecność w Polsce, a zatem niemożność sprawowania pieczy nad psem.

Rację ma zatem Prokurator Generalny, że w niniejszej sprawie zaistniały poważne wątpliwości co do sprawstwa obwinionej. W tej sytuacji Sąd *meriti* był zobligowany sprawę skierować na rozprawę celem przeprowadzenia postępowania dowodowego.

Zgodnie z art. 93 § 2 k.p.s.w. orzekanie w postępowaniu nakazowym może nastąpić, jeżeli okoliczności czynu i wina obwinionego nie budzą wątpliwości. W orzecznictwie Sądu Najwyższego wskazuje się, że brak owych wątpliwości oznacza, iż nie ma ich zarówno odnośnie do sprawstwa danego czynu, jak i winy obwinionego, z uwzględnieniem zarówno jego wyjaśnień, jak i innych dowodów przeprowadzonych w toku czynności wyjaśniających. Postępowanie nakazowe jest bowiem instytucją prawa procesowego, której stosowanie zastrzeżono do najbardziej oczywistych przypadków, gdzie materiał dowodowy istniejący w aktach sprawy jest tak jednoznaczny, że nie nasuwa żadnych istotnych wątpliwości co do winy i okoliczności popełnienia zarzucanego czynu (*por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 4 listopada 2014 r., III KK 143/14, LEX nr 1545148; z dnia 21 lipca 2011 r., III KK 144/11, LEX nr 860609*). Tymczasem zgromadzony w sprawie, a ujawniony na posiedzeniu materiał dowodowy nie pozwalał uznać, że okoliczności czynu i wina obwinionej nie budzą wątpliwości, co uprawniałoby do rozpoznania sprawy w postępowaniu nakazowym i przypisania obwinionej popełnienia zarzucanego jej wykroczenia. Sąd Rejonowy winien zatem przeprowadzić pełne postępowanie

dowodowe i wyjaśnić wszystkie istotne dla merytorycznego rozstrzygnięcia okoliczności. Nie postępując natomiast w ten sposób, Sąd Rejonowy rażąco naruszył art. 93 § 2 k.p.s.w., co w oczywisty sposób miało istotny wpływ na treść wyroku, gdyż nie można wykluczyć, że po przeprowadzeniu rozprawy zapadłoby inne co do istoty orzeczenie. Uchybienie to doprowadziło do sytuacji, w której zapadł prawomocny wyrok obarczony wskazanym w zarzucie kasacji uchybieniem.

Wobec zaistniałej sytuacji należało wniesioną kasację Prokuratora Generalnego uwzględnić w całości i uchylić zaskarżony wyrok nakazowy Sądu Rejonowego w W. Jednocześnie konieczne okazało się umorzenie postępowania z powodu przedawnienia karalności czynu, a w tym zakresie należy podnieść, co następuje:

W czasie orzekania przez Sąd Rejonowy obowiązywał przepis art. 45 § 1 k.w. w brzmieniu – *„Karalność wykroczenia ustaje, jeżeli od czasu jego popełnienia upłynął rok; jeżeli w tym okresie wszczęto postępowanie, karalność wykroczenia ustaje z upływem 2 lat od popełnienia czynu”*. Treść tego przepisu została zmieniona przez art. 2 ustawy z dnia 23 marca 2017 r. o zmianie ustawy - Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2017 r., poz. 966). Z dniem 1 czerwca 2017 r. artykuł 45 § 1 k.w. otrzymał brzmienie - *„Karalność wykroczenia ustaje, jeżeli od czasu jego popełnienia upłynął rok; jeżeli w tym okresie wszczęto postępowanie, karalność wykroczenia ustaje z upływem 2 lat od zakończenia tego okresu”*.

Zgodnie z art. 6 w/w ustawy, do czynów popełnionych przed dniem wejścia jej w życie, stosuje się przepisy o przedawnieniu zawarte w Kodeksie wykroczeń w nowym brzmieniu, chyba że termin przedawnienia już upłynął.

W niniejszej sprawie nie mogło dojść do restytucji terminu przedawnienia w rozumieniu art. 45 § 2 k.w., który stanowi, że w razie uchylenia prawomocnego rozstrzygnięcia, przedawnienie biegnie od daty uchylenia tego rozstrzygnięcia. To rozwiązanie ma zastosowanie tylko wtedy, gdy w dacie orzeczenia kasatoryjnego nie upłynął jeszcze okres przedawnienia karalności (*por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 10 maja 2017 r., IV KK 426/16, LEX nr 2306380; z dnia 12 września 2017 r., III KK 402/17, Prok. i Pr.-wkł. 2017, Nr 11, poz. 6*).

Czyn zarzucany obwinionej został popełniony w dniu 3 lipca 2014 r., a zatem trzyletni okres (o którym mowa w art. 45 § 1 k.w. w obecnym brzmieniu), upłynął w dniu 3 lipca 2017 r. W tej sytuacji przewidziana w art. 45 § 2 k.w. restytucja terminu przedawnienia w realiach przedmiotowej sprawy nie wystąpiła.

Z tych względów Sąd Najwyższy zobligowany był postępowanie o przypisany D.C. czyn wyczerpujący znamiona wykroczenia z art. 77 k.w. umorzyć na podstawie art. 5 § 1 pkt 4 k.p.s.w. w zw. z art. 45 § 1 k.w. i stosownie do treści art. 118 § 2 k.p.s.w. kosztami postępowania w sprawie obciążyć Skarb Państwa.

a.ł